

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ И ШТАМПА

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживања се спроводе на основу Уредбе о спровођењу појединих статистичких истраживања („Службени гласник РС“, бр. 110/2009), коју је донела Влада Републике Србије у складу са чл.8. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009), као и Стратегијом развоја званичне статистике Републике Србије у периоду од 2009. до 2012. године („Сл. гласник РС“, бр. 7/2009).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичког истраживања

Циљ истраживања је да се обезбеде поуздани подаци о издавању непериодичних и периодичних серијских публикација, издатих у земљи и стављених на располагање јавности, према најважнијим библиографским обележјима, као што су: број наслова, област припадности, врста издавача, место и језик издања, а који омогућавају проучавање појава и токова у издавачкој делатности и штампи.

Извештајне јединице, статистичке јединице

У статистици издавачке делатности и штампе административни извор је Народна библиотека Републике Србије, којој штампарске установе достављају „обавезан примерак“, обавезом прописаној републичким Законом о издавању публикација. Уколико су публикације штампане у копродукцији са иностранством, обавезу “обавезног примерка” има издавач.

Обухват истраживања

Статистички подаци о издавачкој делатности и штампи обезбеђују се спровођењем четири истраживања. Истраживање, којим су обухваћене све непериодичне публикације, обезбеђује податке о књигама и брошурама. Периодичне – серијске публикације обухваћене су истраживањима о листовима, часописима и рото-штампи.

Метод, време и извори за прикупљање података

Специфичност ових истраживања је у организацији њиховог спровођења. Републички завод за статистику податке добија електронским путем, без обавезе слања образаца. Наиме, за сва четири истраживања, административни извор је Народна библиотека Србије, која располаже потпуном евиденцијом о свим издатим насловима током једне године. Евиденција је установљена на бази обавезног примерка које штампарске установе достављају Народној библиотеци, а за копродукцију са иностранством обавезни примерак доставља издавач.

Подаци се налазе у електронском каталогу Народне библиотеке Србије COBISSNBS, и односе се на оне библиографске записе који су сврстани у Текућу библиографију Србије за одговарајућу годину.

Републички завод за статистику Србије преузима податке у облику библиографског записа где, након шифрирања, рачунске и логичке обраде података, врши табелирање и резултате доставља и Народној библиотеци Србије.

Подаци о издавачкој делатности прикупљају се у годишњој периодици и обухватају све непериодичне и периодичне – серијске публикације издате у времену од 01. 01. до 31. 12. текуће године.

Обавеза заштите индивидуалних података

Индивидуални подаци добијени од Народне библиотеке представљају службену тајну, искључиво се користе у статистичке сврхе и не могу се објављивати нити стављати на располагање било ком кориснику. Подаци се агрегирају на одређеним класификационим нивоима и као такви могу бити доступни корисницима у сумарном облику.

Списак и дефиниције основних обележја

Непериодична публикација (књига и брошура) је свака публикација која је објављена одједном или у интервалима у свескама чији је број унапред одређен.

Под **делом** се сматра у целости штампана садржина једне непериодичне публикације једног или више аутора под једним насловом, без обзира на то да ли се састоји од једне или више књига штампаних у исто време или више књига штампаних у неодређеним временским интервалима.

Књига је непериодична публикација која садржи најмање 49 страна, без страна повеза, издата у земљи или копродукцији са иностранством и стављена на располагање јавности.

Брошура је непериодична штампана публикација која садржи најмање 5, а највише 48 страна, без страна повеза, издата у земљи и стављена на располагање јавности.

Периодична или серијске публикације (листови – новине, часописи) је свака публикација која излази у континуираним серијама под истим насловом у једнаким или неједнаким интервалима, у току неодређеног временског периода. Различити бројеви серије су редовно нумерисани или сваки број носи одређен датум.

Листови – новине се издају ради редовног обавештавања јавности, са главним задатком да буду писани извор информација о актуелним догађајима политичког, научног, литерарног и спортског карактера. Поред информативног карактера, лист може бити и огласно средство.

Часопис је периодична публикација која садржи питања од врло широког интереса, намењена студијама и документарним информацијама по посебним питањима из области уметности, законодавства, спорта, моде итд.

Рото-штампа је специфична у односу на све друге врсте публикација. Првенствено је забавног карактера и комерцијалне намене. Карактерише је непрекидност и правилна учесталост објављивања под заједничким насловом у виду текста, стрипа или комбинација текста и стрипа.

Ниво репрезентативности података

Подаци се табелирају до нивоа општина, према проширеној UDK класификацији, језику издања и седишту издавача.

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Методологија спровођења статичких истраживања из области издавачке делатности и штампе усклађена је са међународним захтевима и праксом израчунавања и приказивања индикатора из ове области.

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

У припреми и реализацији истраживања учествује Републички завод за статистику Србије (Група за науку, културу и друге друштвене делатности) и Народна библиотека Србије, као административни извор података за статистику издавачке делатности и штампе.

Завод утврђује и израђује јединствене методолошке основе и инструменте истраживања, утврђује садржај образаца, преузима уређене податке из база података Народне библиотеке Србије у годишњим периодима.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

У истраживањима се користе:

1. Упитници из области издавачке делатности и штампе:
 - Годишњи статистички лист за књиге и брошуре“ (ШТ-1), којим су обухваћене све непериодичне публикације – књиге и брошуре.
 - Периодичне – серијске публикације обухваћене су истраживањима:
 - „Годишњи статистички лист за листове (новине)“ (ШТ-2),
 - „Годишњи статистички лист за часописе“ (ШТ-3) и
 - „Годишњи статистички лист за рото-штампу“ (ШТ-4).
2. Следеће класификације:
 - - Међународна Универзална децимална класификација (UDK), која представља општи стандард, према којој се разврставају непериодичне и периодичне – сериске публикације према области којој припадају.
 - Класификација језика издања непериодичних и периодичних – серијских публикација је преузета од Народне библиотеке Србије.
 - Списак општина са матичним бројевима општина који се може пронаћи на сајту Републичког завода за статистику.

Публиковање резултата

Подаци се публикују у Статистичком годишњаку Србије, Статистичком календару, DevInfo бази, статистичким саопштењима (ДД30 и ДД40 – почетком јула) и статистичком билтену „Издавачка делатност и штампа“.

Контакт особа – Весна Јашовић-Шурлан, локал 284